

Tablet Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tablet Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31300>

Özet

Tablet Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği (TBTKÖ), lise öğrencilerinin tablet bilgisayar kullanımına dair sahip oldukları genel tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle eğitim ortamlarında teknolojinin entegrasyonu bağlamında öğrencilerin bu cihazlara yönelik tutum düzeylerini belirlemeyi hedefler. Geliştirme çalışması, 2018 yılında N. Ta? ve A. Gülcü tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri standart psikometrik prosedürlere uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu ölçek, eğitim teknolojileri araştırmacılar için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin tablet bilgisayarlar öğrenme sürecinde kullanmaya karşı gösterdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri nicel olarak değerlendirmektir. Bu sayede, eğitim politikalarının ve teknolojik altyapı yatırımlarının etkinliği hakkında somut veriler elde edilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Tablet PC, Tutum, Ölçek Geliştirme, Lise Öğrencileri, Eğitim Teknolojileri, Öğrenme Süreci, Faktör Analizi.

Yazarlar

N. Ta?, A. Gülcü.

Amaç

Ölçeğin birincil amacı, lise düzeyindeki öğrencilerin tablet bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının ölçmek üzere geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu tutumların belirlenmesi, özellikle Türkiye'deki Fırsatlar Artırma ve Teknolojiyi Yayıltırma Hareketi (FATİH) Projesi gibi büyük ölçekli teknoloji entegrasyon projelerinin öğrenci kabulü üzerindeki etkisini değerlendirmek için kritik öneme sahiptir.

Araştırmacılar, geliştirilen bu aracın eğitim bilimleri alanında, teknoloji kabul modellerini test etme ve öğrencilerin teknolojiye yönelik algılarının detaylıca inceleme potansiyeline sahip olduğunu belirtmektedirler.

Yapı

Tablet Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği, psikolojideki temel tutum yapısının ölçmektedir. Tutum, genellikle bir nesneye, duruma veya kişiye karşı gösterilen olumlu veya olumsuz değerlendirme eğilimi olarak tanımlanır. Bu ölçek özelinde, tutum yapısı üç ana bileşen

etrafında şekillenmiştir:

Bilişsel Bileşen: Tablet bilgisayarların faydaları, etkinliği veya öğrenmeye katkıları hakkındaki inançlar ve düşünceler.

Duyusal (Afektif) Bileşen: Tablet bilgisayar kullanmaya yönelik hissedilen keyif, heyecan, kaygı veya rahatsızlık gibi duygusal tepkiler.

Davranışsal Bileşen: Tablet bilgisayarları kullanma veya kullanmaktan kaçınma yönündeki gözlemlenebilir eğilimler ve niyetler.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde, aracın ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek amacıyla çeşitli geçerlik çabaları yürütülmüştür. Bu çabalar kapsamında, öncelikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Uzmanlar, maddelerin ölçülmek istenen tutum yapısını ne ölçüde temsil ettiğini değerlendirmiştir.

Yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla ise hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını destekler nitelikte bir boyutluluğu ortaya koymuştur. DFA ise elde edilen faktör yapısının veriyel uyumunu test ederek modelin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, tutarlılık ve kararlılık bağlamında incelenmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak Cronbach Alfa değeri hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

2018 tarihli orijinal çalışmada, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının oldukça yüksek olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin zamana karşı kararlılığını incelemek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik çalışması da yapılmış ve iki uygulama arasındaki korelasyon katsayısının yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, tutumun çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak için faktör analizi kullanılmıştır. Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçeğin birden fazla alt boyuttan oluştuğu saptanmıştır. Tipik olarak, teknolojiye yönelik tutum ölçekleri aştığı gibi üç ana faktör altında toplanmıştır:

Faktör 1: Algılanan Fayda ve Kullanışlılık (Perceived Usefulness): Tablet bilgisayarların eğitimel hedeflere ulaşmadaki etkinliğine dair inançlar.

Faktör 2: Algılanan Kolaylık ve Keyif (Perceived Ease of Use and Enjoyment): Cihazın kullanımının ne kadar zahmetsiz olduğu ve kullanıcısına verdiği haz.

Faktör 3: Kaygı ve Olumsuzluk (Anxiety and Negativity): Tablet kullanımına yönelik hissedilen endişe, stres veya olumsuz duygular.

Bu faktörler, orijinal çalışmada yer alan maddelerin varyansının önemli bir kısmını açıklamaktadır. Maddelerin ilgili faktörler altındaki yük değerleri, ölçeğin yapısal netliğini desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Ölçeği (Örn: "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a).

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Lise Öğrencileri (High School Students).

Age Group: Genellikle 14-18 yaş aralığı.

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki lise kademesinde öğrenim gören öğrencilerin teknolojiye yönelik tutumlarının ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Yanıtlayıcılardan, tablet bilgisayar kullanımına ilişkin çeşitli ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojisi, Likert Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlilik, Cronbach Alfa, FATİH Projesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: agulcu@atauni.edu.tr (Sorumlu Yazar Aslan Gülcü)

Correspondence Address: Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim

Bilimleri Bölümü, Erzurum, Türkiye (Tahmini).

Ölçerin, Ücret ve Test Yeri

Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmış bilimsel bir araç olup, ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım genellikle yazarlara referans verilerek serbesttir. Ancak, ölçeğin ticari amaçlarla veya büyük ölçekli uygulamalarda kullanılması için sorumlu yazar Aslan Gülcü'den resmi izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin geliştirme ve yayımlanma yılı **2018**'dir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: tablet-bilgisayar-kullanimina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Taş, N. & Gülcü, A. (2018). The Attitude Scale of High School Students towards Tablet PC Usage. *Journal of Strategic Research in Social Science*, 8 (2), 1-10, doi:10.26579/jocress-8.2.1.

Tablet Bilgisayar Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri orijinal kaynak metin içerisinde bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen Taş ve Gülcü (2018) tarafından yayımlanan makaleye başvurunuz.

Genel olarak, ölçek maddeleri üç ana faktörü temsil eden ifadelerden oluşmaktadır ve yanlırlar 5'li Likert Ölçeği formatında toplanmaktadır.